

Dwa kilogramy popiołu...

Palenie trupów w starożytności i dziś

Starożytni Semicl: żydzi, Babilończycy, Asyryjczycy, Egipcjanie i Arabowie — grzebali swych zmarłych w ziemi. Egipskie mumie zachowały się w ciągu tysięcy lat. Pierwsi chrześcijanie przeżyli ten przejęły wszystkie ludy chrześcijańskie, jednocześnie z nawróceniem się. Starożytni Słowianie i Germanowie palili ciała zmarłych, a proch przechowywali w specjalnych urnach.

Tak samo było w Indiach, Japonii, Grecji i Rzymie. Również w starożytnym Meksyku palono nieboszczyków, a grzebano tylko topielców, zabitych piorunem, trędowatych i syfilitów. W Grecji największych zbrodniarzy, zdrajców ojczyzny karano w ten sposób, że odmawiano im prawa spalenia na stosie ich ciał. Wiercono, że wtedy dusza złoicy nie ma na tamym świecie spokoju.

Tatarzy zawiązali nieboszczyków w szmaty nasiąknięte dziegiem i podpalali je. Skandynawscy Wikingowie zapalali łódzie z nieboszczykami i puszczali je płąć się na morze. W Indiach dotychczas wyznawcy niektórych sekt przywiązują nieboszczyków do desek, podpalają je i puszczają z biegiem Gangesu. W miarę jak rozpowszechnia się tu chrześcijaństwo, zwyczaj palenia trupów zostaje zarzucony nawet przez pogan.

Fryderyk Wielki zwolennikiem całopalenia

Ten sposób niszczenia zwłok odżył w XVIII wieku. Wielkim jego zwolennikiem był król pruski Fryderyk Wielki. Jego ciotka Zofia zażądała w testamentie, aby po śmierci ją spalono. W 80 lat później w podobny sposób zostały zniszczone zwłoki sławnej aktorki Jean. Podobne życzenie wyraził Napoleon, ale nie zostało ono spełnione. Byron spalił ciało jednego ze swych przyjaciół a

urnę z prochem wmurował u stóp piramidy.

Pierwsze krematorium

W r. 1876 powstało pierwsze w Europie krematorium w Milano. Ufundował je, niejaki Karol Keller z Zurichu i jego pierwszego spalono tu. W kilka miesięcy później międzynarodowy kongres lekarski w Dreźnie uchwalił zasady obowiązujące dotychczas

we wszystkich krematoriach.

Obecnie większość krajów europejskich i pozaeuropejskich posiada własne krematoria. Najwięcej jest ich w Niemczech — 93 i w Stanach Zjednoczonych — 93.

Piec — kaplica

W krematoriach trupy niszczone są przy pomocy strumienia rozgrzanego powietrza. Ten nowo-

Wanda Karczewska laureatką nagrody I terackiej im. prof. dr. B. Szareckiego

Zarząd Tworzystwa literatów i dziennikarzy polskich, działając w myśl statutu, jako jury nagrody im. Jerzego Szareckiego w zakresie literatury marynistycznej, rozpatrzył w obecności fundatora nagrody, prof. Bolesława Szareckiego, 7 utworów, odpowiadających warunkom konkursu.

Po dyskusji, w wyniku głosowa-

nia, przyznano nagrodę na rok bieżący Wandzie Karczewskiej za powieść p. t. „Ludzie spod żagli”.

Jednocześnie jury postanowiło wyróżnić powieść Niny Rydzewskiej - Baytugan p. t. „Akwamaryna”, jako dzieło również niepospolitego talentu, opisujące życie nadbrzeża polskiego.

Skarb składowy nad morzem

Swego czasu pod Wielką Wsią tuż nad zatoką odkryty został t. zw. skarb składowy, na którego całość złożony się dwa miecze, jeden na siekiera i odłamek miecza.

Dalsze poszukiwania dokonywane przez konserwatora zabytków dr. Zakrzewskiego, a następnie przez kustosa Muzeum Miejskie-

go w Gdyni — Orłowie dr. Krawcowskiej, nie dały wyników. Ostatnio jednak młody rybak na terenie tym znalazł dalszą część skarbu składowego, a mianowicie odłamek oszczepu, cały wykonany z miedzi ze wzorami tymi samymi, jakie znajdowały się na mieczach i siekierze.

Jubileusz 50-lecia warszawskiej „Lutni”

W roku bieżącym przypada 50 rocznica założenia chlubnie znanego i zasłużonego towarzystwa

śpiewaczego „Lutnia” im. Piotra Maszyńskiego w Warszawie, które w okresie niewoli krzewiło na ziemiach b. Królestwa Kongresowego kult dla polskiego słowa i polskiej pieśni.

W dniu 6 maja r. b., jako w 50 rocznicę założenia chóru odbędzie się o godz. 12 w Filharmonii warszawskiej uroczysty obchód jubileuszowy, na program którego poza przemówieniami okolicznościowymi złożą się: produkcja chóru — jubilat i orkiestry Filharmonii warszawskiej, recytacja oraz występy solowe. W programie, zgodnie z tradycjami chóru, wyłącznie muzyka polska.

Na obchód jubileuszowy przybywają specjalne delegacje chórów i pokrewnych organizacji i związków muzycznych z wielu miast Polski.

Międzynarodowy konkurs śpiewaczy, skrzypcowy i wiolonczelowy w Wiedniu

W czasie od 7—19 czerwca br. odbędzie się w Wiedniu międzynarodowy konkurs śpiewaczy, skrzypcowy i wiolonczelowy. Garnica wieku dla biorących udział w konkursie ustalona została dla wszystkich na lat 30. Śpiewacy i śpiewaczki nie mogą wziąć udziału przed ukończeniem 18 lat, skrzypkowie przed ukończeniem 14 lat, wiolonczeliści przed ukończeniem 14 lat.

Bilety

wizytowe

- wykwalifikowane
- drukują, litografują
- najtaniej

„PIONIER”
Warszawska 111

Plastyka

Wystawa Domaradzkiego

Prawie wszystkie zbiorowo w Zachęcie pokazane prace Stefana Domaradzkiego znamy już z poprzednich wystaw, bo artysta ten należy do grona mającego niczym nie krępowane prawo dawania swych obrazów na wystawie Zachęty.

Ostatnia jego wystawa nie przynosi żadnych rewelacji ani w dziedzinie ujmowania samego krajobrazu, ani w dziedzinie techniki czyli, jak inni mówią, rzemiosła malarskiego. Obrazy Domaradzkiego witamy jak dobrych znajomych, zwłaszcza, że wybijają się dodatnio na tle całej wystawy, która jest raczej nieprzyjemna i odpychająca.

Domaradzki jest jednym z tych, którzy poświęcili się wyłącznie studiom krajobrazu i którzy w odczuciu pejzażu znaleźli swój własny indywidualny wyraz. Niestety jednak w tworzeniu Domaradzkiego trudno doszukać się nawet dążeń do wybiegania poza dotychczasowe zdobycze i osiągnięcia. A szkoda, bo w jego pracach są takie punkty, które powinny ulec przestudiowaniu i pogłębieniu, że wymienię tylko duże trudności artysty w podawaniu skali barw zielonych, czy w prześwietleniu krajobrazu i te obrazy, w których artysta uścisł pokazać pejzaż o przewadze tonów zielonych i przy dużym naswietleniu wypadły nieco słabiej, a sugerujący nam wiosnę „Maj” może

nawet naiwnie. Ale takich prac jest mało i przewagę ilościową mają te, w których artysta wypowiada się najsilniej i które ze względu na swój charakter dają malarzowi najwięcej pola do popisu.

Jednym z najlepszych obrazów jest „Wczesna wiosna na Polesiu”. Praca ta odznacza się świetnym przemysłem w pokazaniu dużej gamy barw brązowych i bardzo dobrym odczuciem atmosfery. Mile są „Notatki z Paryża”, będące właściwie impresjami w wielkiej i nieobowiązkowej formie, ale odznaczają się niezwykle trafnym odtworzeniem nastroju i życia wielkiego miasta.

Obraz „Nad jeziorem” jest pełen prawdziwej poezji i wskazuje, że artysta wyzyskał wszystkie walory malarskie jakie mu pejzaż nasunął, nie uciekając się do szeregów przez siebie stosowanych efektów, jak np. mgły czy podkreślenia perspektywy, przez ostre zróżnicowanie wyrazistości widzianych elementów.

Stefan Domaradzki jest artystą o dużym talencie i powinien zdobyć się na wyrwanie z ciężkiego na jego twórczości zrutynizowania i nawet pewnej maniery, która jest na ogół mile przyjmowana przez publiczność, ale która nie pozwala malarzowi na nowe i nieskrępowane spojrzenie na świat.

Jerzy Stokowski

2 kilogramy popiołu

Palenie ciała trwa przez godzinę. Najodpowiedniejszą temperaturą od 800 do 1100 stopni Celsjusza. Po spaleniu dorosłego człowieka pozostaje około 3 litrów popiołu, wagi około 2 kilogramów. Popiół zsypywany jest do urny, którą następnie umieszczają w tak zwanej kolumbarii, bądź też zakopują na cmentarzu.

Palenie trupów w Polsce jest stosowane bardzo rzadko.

Powstanie i znaczenie nazwisk

Odczyt radiowy

Nazwisko sprząga się nierozdzielnie z dzisiejszym cywilizowanym człowiekiem nie tylko towarzyszy mu przez całe życie, ale przechodzi dziedzicznie z pokolenia na pokolenie. Nazwiska w Polsce istnieją od niedawna, bo zaczęły się ustalać dopiero w XV i XVI wieku, a wśród ludu jeszcze później. Dawny zwyczaj kazał nazywać pana czy kmiecia dowolnie, przezywać go wedle jakichś cech rysów czy charakteru. Przewidziano, że przekształcały się i zmieniały — stąd powstała ogromna różnorodność. Jak powstały i co znaczą nasze nazwiska dowiedzą się słuchacze w odczycie dn. 26. 4. o godz. 16.15 w opracowaniu Alfonsa Szyperskiego.

Wycieczka

Towarzystwo Przyjaciół Historii Warszawy organizuje w niedzielę dn. 25 b. m. wycieczkę do pałacyku i ogrodu niegdyś księżnej Lubomirskiej na Mokotowie. Wycieczkę prowadzi: p. mgr. Józefowiczówna i p. inż. A. Wolmar. Zbiórka o godz. 11 przy ul. Puławskiej 59 Dojazd tramwajami: 1, 12, 19.

Czy zaprenumerowałeś już

A B C

Nowiny Codzienne?

Kości zwierząt przedhistorycznych odkryto we Włoszech

Ostatnie prace wykopaliskowe prowadzone u brzegów jeziora Ledro we Włoszech przy palafitach

Uczony chiński na Pomorzu

W celu zapoznania się z rolnictwem, metodami i sposobami krzewienia oświaty rolniczej oraz organizacji rolnictwa odwiedził Polskę chiński uczony, były profesor „College Iale” a obecnie dyrektor urzędu studiów rolniczych w Chinach p. Fu - Liang - Chang. Po objeździe paru województw p. Fun - Liang - Chang w towarzystwie małżonki przybył na Pomorze.

„Dziady” Mickiewicza w Kownie

Z Kowna donoszą: „Lietuvos Aidas” podaje, że w styczniu roku przyszłego litewski państwowy teatr dramatyczny wystawi „Dziady” Mickiewicza według pomysłu inscenizacyjnego St. Wyspiańskiego w tłumaczeniu litewskim L. Giry.

przedhistorycznych, które wyłożyły się wskutek obniżenia poziomu wody, doprowadziły do odkrycia znacznej ilości czaszek i kości zwierząt przedhistorycznych. Odkrycie to potwierdza hipotezę, że wspomniane palafity pochodziły z okresu neolitycznego.

Renowacja kościółka z XVI wieku

Mieszkańcy miejscowości Trybsz rozpoczęli ostatnio prace około odnowienia zabytkowego kościółka pochodzącego z 1567 r., który z powodu braku konserwacji groził zawaleniem. Rozpoczęta zbiórka dała dobre rezultaty, tak że można było rozpocząć prace renowacyjne, które obecnie postępują szybko naprzód.

W zabudowaniach odnowionego kościółka pomieszczone ma być Muzeum Regionalne Spiske, w którym zgromadzone zostaną zabytkowe przedmioty ze sztuki i regionalnego przemysłu ludowego.

KIERMASZ FIRM CHRZEŚCIJAŃSKICH

ZAKŁADY WYROBÓW METALOWYCH

KONRAD. JARNUSZKIEWICZ i S^{KA}

MÓŁKA AKCYJNA

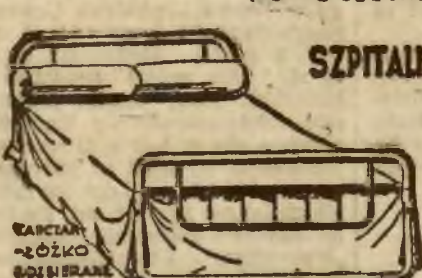
TELEFON 605-98

WARSZAWA

GRZYBOWSKA 25

ŁÓŻKA, TAPCZANY METALOWE

NOWOCZESNE MEBLE Z RUR STALOWYCH

SZPITALI, SAL OPERACYJNYCH

GABINETÓW LEKARSKICH I DENTYSTYCZNYCH

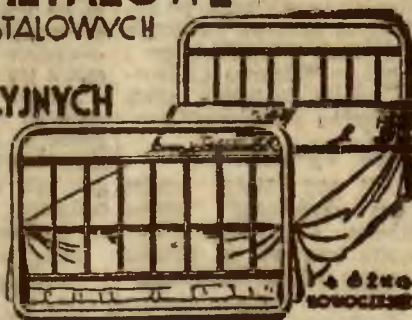
MEBLE

OGRODOWE

DŁUGIENI

WÓZKI SAGAŁOWE

TACZKI

WYTWÓRNI
CHRZEŚCIJAŃSKIEJ
POŁONUS-ZAWISZA
WARSZAWA, ŚW. KRZYŻA 14, TEL. 5245

CHRZEŚCIJAŃSKA
Wytwórnia Krawiecka
W-wa ul. ALBERTA I. Nr. 11 (d. Miecza)

po cenach konkurencyjnych

UBIORY: MĘSKIE UCZNIOWSKIE

i dla duchowieństwa, gotowe i na zamówienie. Wykonanie pierwszorzędnego z gwar. mater. DLA CZYTELNIKÓW „ABC” 10 proc. rabatu.

NOWOOTWORZONA PRACOWNIA KAPELUSZY MĘSKICH

Antoniego JANECKIEGO

ul. ŻŁOTA 8 przy Marszałkowskiej (sklep trouthowy)

Przyjmuje kapelusze najbardziej zniszczone od odświeżania, prania, nowowania i przefasowania według na nowszy wymagania mod. Wykonanie solidne i punktualne. Ceny niskie.

UBIORY futra, paita, garnitury gotowe - zamówienia

męskie i damskie **MATERIAŁY UBRANIOWE**

najtaniej nabyć można w hurtowym składzie

J. SYTA Marszałkowska 60. I piętro tel. 7.27.90

MEBLE wykwalifikowane

w wielkim wyborze poleca

STANISŁAW RADELICKI, Nowy świat 30, róg Pierackiego, okazjonalne

pochodzące z samolany Koszykowa 67, w podwórzu.

DYWANY PERSKIE

okazyjnie — używane oraz bielskie ręczne roboty (Fabryczny Skład). Przyjmujemy naprawę i pranie dywanów. Poznańska 14 m. 13 (parter) tel. 9-61-06.

NOWOŚCI WIOSENNE JUŻ NADCHODZĄ

E. GREDZINSKI i S^{KA}

MARSZAŁKOWSKA 150 róg MONIUSZKI TEL. 638-24

WYPRZEDAŻ SUKNA

Z powodu rozbiórki domu P. K. O. przy ul. Marszałkowskiej róg Św. Krzyżskiej f-ma

C. KRAWCZYŃSKI przenosi się na ul.

HOŻA 23

FARTUCHY

Biurowe, lekarskie, szkolne oraz ubiory robocze

F. ANDZIAK

WARSZAWA, ul. Ogródowa 42-1

Ceny hurt i detal. Tel. 6.19.62

W WOŁOMINIE

zaprenumerować „ABC” można

u p. Szadkowskiej (kiosk gazetowy)

W RADOMIU

zaprenumerować „ABC” można

u p. Henryka Lipińskiego

ul. Lubelska 31.

(B-rę Dzienników)